

Prezentacja wyników badań

***Charakterystyka osób bezrobotnych
powyżej pięćdziesiątego roku życia
w powiecie leżajskim -
dwie perspektywy***

Realizacja badań: BD Center Consulting

Zleceniodawca: Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku

Rzeszów, styczeń 2009

**CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH
POWYŻEJ PIĘCDZIESIĄTEGO ROKU ŻYCIA
W POWIECIE LEŻAJSKIM**

***Badanie bezrobotnych powyżej
50-tego roku życia***

***Pracodawcy wobec osób powyżej
50-tego roku życia***

Badanie bezrobotnych powyżej 50-tego roku życia

*Badanie dokumentów,
analiza statystyk,
analiza istniejących
raportów z badań*

Problematyka

*Badanie na losowej próbie
bezrobotnych pow. 50 roku życia
Liczebność próby: 300 + 20 (pilotaż)
Narzędzie: kwestionariusz wywiadu*

- 1. Sytuacja demo-społeczna bezrobotnych*
- 2. Opinie bezrobotnych powyżej 50-tego roku życia dotyczące możliwości ich zatrudnienia na lokalnym rynku pracy*
- 3. Przyczyny bezrobocia wśród badanych osób*
- 4. Kapitał indywidualny respondentów*
- 5. Postawy bezrobotnych wobec rynku pracy*
- 6. Zamierzenia bezrobotnych w zakresie zmiany swojej pozycji na rynku pracy*
- 7. Aspiracje zawodowo-finansowe bezrobotnych*
- 8. Wiedza bezrobotnych na temat form pomocy oferowanych przez PUP*
- 9. Ocena usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku*

Pracodawcy wobec osób powyżej 50-tego roku życia

*Badanie dokumentów,
analiza statystyk,
analiza istniejących
raportów z badań*

Problematyka

*Badanie pracodawców
Liczebność próby: 50 jednostek
Narzędzie: dyspozycje do
wywiadu pogłębionego*

- 1. Jak pracodawcy oceniają lokalny rynek pracy?*
- 2. Co zdaniem pracodawców jest główną przyczyną bezrobocia wśród osób po 50 tym roku życia?*
- 3. Jakie kapitały posiadają zdaniem pracodawców osoby po 50 tym roku życia?*
- 4. W jaki sposób lokalni pracodawcy mogliby pomóc wejść tym osobom na rynek pracy?*
- 5. Czy pracodawcy w planach rozwoju firm zakładają zatrudnienie osób po 50 tym roku życia?*
- 6. W jakim sektorze, branży są możliwości zatrudnienia bezrobotnych po 50 tym roku życia?*
- 7. Jakie są przeszkody zdaniem badanych w zatrudnieniu bezrobotnych po 50 tym roku życia?*
- 8. Jak pracodawcy postrzegają kandydatów do zatrudnienia po 50 tym roku życia? (efektywność pracy, motywacja, kompetencje, zaangażowanie, elastyczność, dyspozycyjność, gotowość do podnoszenia kwalifikacji)*
- 9. Jakie stereotypy na temat pracowników po 50 tym roku życia funkcjonują w świadomości pracodawców?*
- 10. Jak jest zapotrzebowanie pracodawców na usługi PUP wspierające zatrudnienie bezrobotnych powyżej 50 roku życia?*

Sytuacja na rynku pracy z perspektywy bezrobotnych

Badanie bezrobotnych powyżej 50-tego roku życia

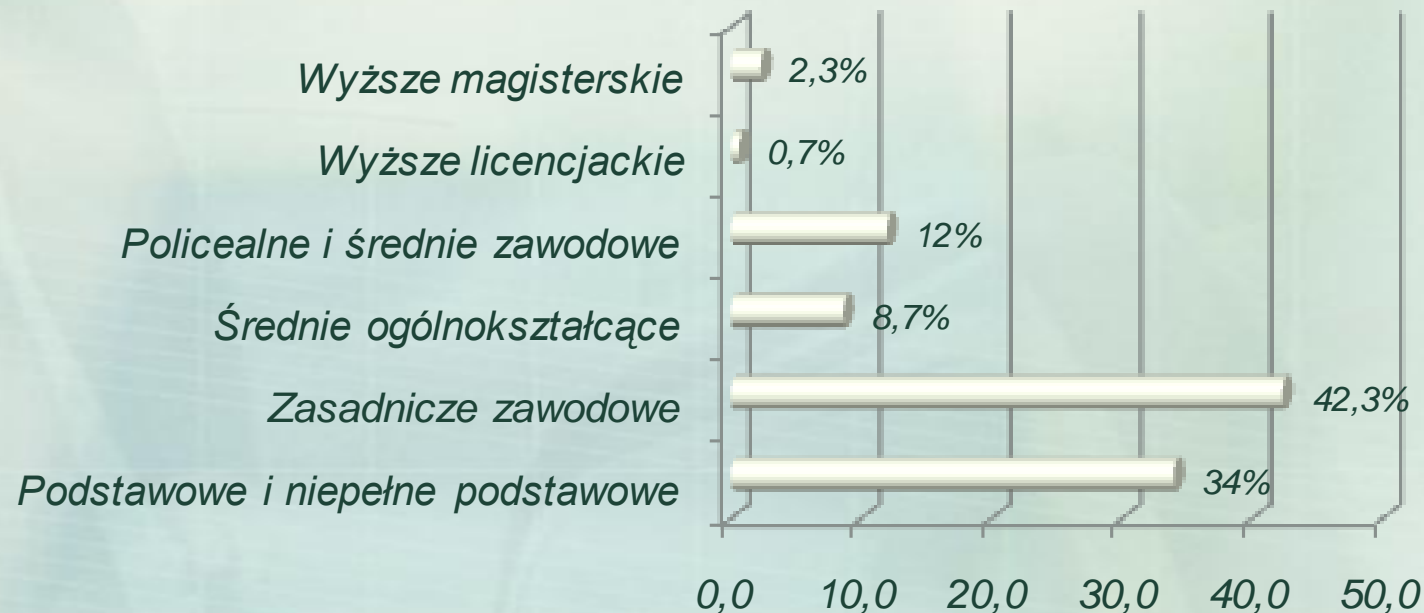
Sytuacja demo-społeczna bezrobotnych

- *Prawie 2/3 badanych to mężczyźni a niecała 1/3 to kobiety.*
- *Największy odsetek osób bezrobotnych, które wzięły udział w badaniu należał do kategorii wiekowej 50 - 54 lata i stanowił nieco ponad 3/5 badanych. Niecałe 2/5 badanych to bezrobotni w wieku 55 do 59 lat. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby między 60 a 65 rokiem życia (4,0%).*
- *Większość badanych pozostawała w związkach małżeńskich (67%). niespełna 1/4 respondentów była stanu wolnego a 7,3% zadeklarowało, że są rozwiedzeni. Natomiast 3% określiło swój stan cywilny jako wdowiec/wdowa.*
- *Osoby biorące udział w badaniu najczęściej zamieszkują Miasto i Gminę Nowa Sarzyna (30,7%), dalej 28,3% Gminę Leżajsk a 25,3% Miasto Leżajsk. Najmniej osób mieszka w Gminie Kuryłówka oraz Gminie Grodzisko Górne.*
- *Największa grupa respondentów, tj. ponad 1/3 zbiorowości mieści się w najniższej kategorii dochodu, w której średnia na osobę w rodzinie nie przekracza 200 zł miesięcznie.*

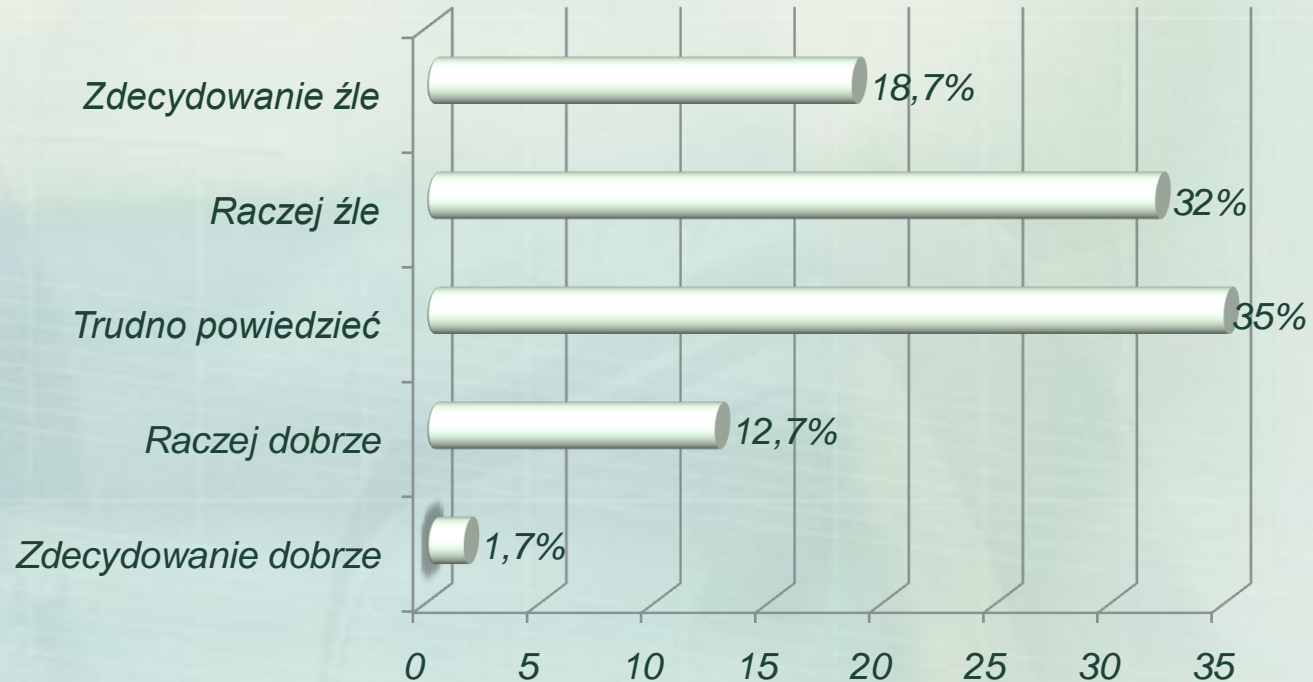
Sytuacja demo-społeczna bezrobotnych

- *Badane osoby bezrobotne charakteryzowały się niskim poziomem wykształcenia.*

Sytuacja demo-społeczna bezrobotnych

- Zdecydowana większość respondentów źle ocenia swoją sytuację materialną.

Sytuacja demo-społeczna bezrobotnych

- *Badani respondenci generalnie raczej negatywnie wypowiedali się o swoim stanie zdrowia. Jako zły lub bardzo zły określiła go ponad połowa badanych. Prawie jedna czwarta badanych nie potrafiła określić swojego stanu zdrowia.*
- *15,7% badanych respondentów nie korzysta z porad lekarza rodzinnego a nieco mniej niż 1/3 odpowiedziała, że odwiedza lekarza rodzinnego raz w roku lub rzadziej.*
- *3/4 osób, które swój stan zdrowia oceniło negatywnie, potwierdziło zamiar przejścia na emeryturę bądź rentę.*
- *Badani korzystają z różnych form zabezpieczenia społecznego. Najczęściej korzystają z zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń z pomocy społecznej. Z zasiłków korzystało prawie 2/3 badanych a ponad połowa korzysta obecnie. Świadczenia z pomocy społecznej otrzymywała niemal 1/4 respondentów, obecnie jest do nich uprawniona ponad 1/3.*

Opinie bezrobotnych powyżej 50-tego roku życia dotyczące możliwości ich zatrudnienia na lokalnym rynku pracy

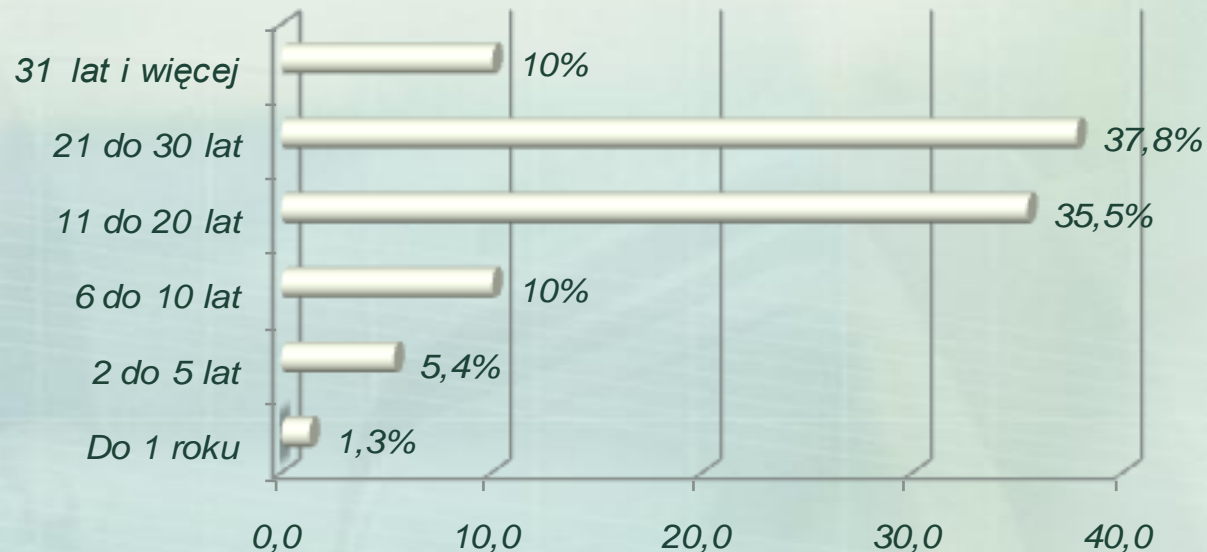
- *Badani respondenci nisko oceniają swoje szanse na znalezienie pracy - prawie 2/3 respondentów określiło, że osoby po 50-tym roku życia nie posiadają takich samych szans na znalezienie zatrudnienia jak pozostałe osoby bezrobotne.*
- *Ankietowane osoby bezrobotne również oceniły nisko swoje szanse na znalezienie jakiegokolwiek pracy w ciągu najbliższego roku. W taką możliwość nie wierzy prawie 2/3 respondentów, z czego około połowa w sposób zdecydowany.*
- *Najczęściej spotykane trudności przy poszukiwaniu pracy, które wskazały badane osoby bezrobotne po 50-tym roku życia to brak pracy w miejscu zamieszkania i najbliższej okolicy, postawa pracodawców, którzy nie chcą ich zatrudniać ze względu na zaawansowany wiek oraz brak ofert pracy w zawodzie.*
- *Niemal połowa badanych określiła wiek jako ograniczenie przy poszukiwaniu pracy, natomiast prawie co trzecia osoba nie wskazała tego czynnika jako negatywnie wpływającego na poszukiwanie pracy.*

Kapitał indywidualny respondentów

- *W badanej zbiorowości, największą kategorię stanowią osoby nieposiadające żadnego zawodu. Najliczniejszą grupą zawodową są ślusarze oraz budowlańcy. Wśród badanych znajdowali się także technicy mechanicy, rolnicy, technicy ekonomiści oraz spawacze.*
- *Przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Leżajsku osoby bezrobotne były najczęściej pracownikami fizycznymi niezwiązanymi z budownictwem oraz budowlańcami. Obsługę maszyn wykonywało 19 osób a w handlu i sprzedaży pracowało 16 osób. Następnie 14 osób sprzątało, 13 było ślusarzami, po 12 osób zajmowało się wikliniarstwem, krawiectwem/włókiennictwem.*
- *Badane osoby bezrobotne po 50-tym roku życia z powiatu leżajskiego najczęściej pracowały w 2 do 3 miejscach pracy. Nieco ponad 1/4 pracowała w 4 do 5 miejscach pracy. Dla nieco więcej niż co szóstej osoby kariera zawodowa ograniczona była do jednego pracodawcy.*

Kapitał indywidualny respondentów

- Doświadczenie w pracy zawodowej dla ponad 1/3 badanych trwało od 21 do 30 lat oraz 11 do 20 lat dla niespełna 1/3. Co dziesiąty ankietowany pracował 31 lat i więcej.

Kapitał indywidualny respondentów

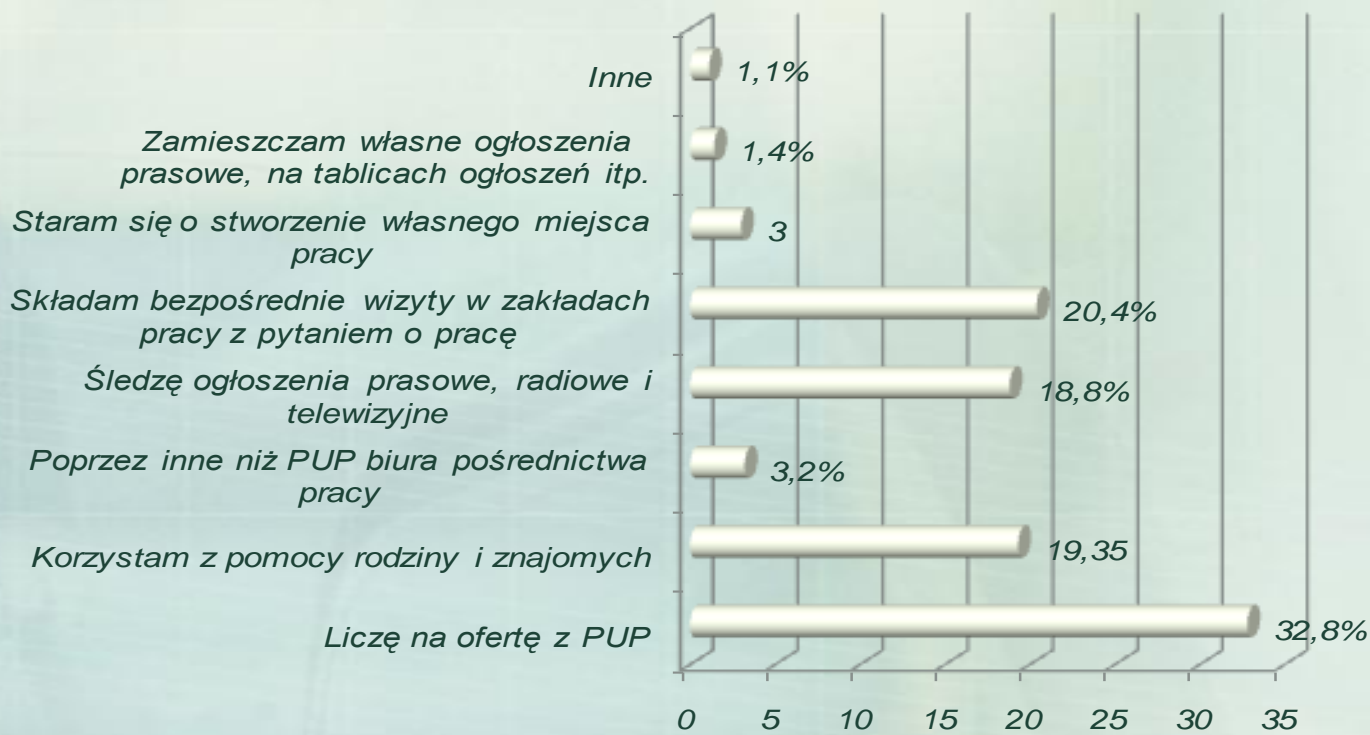
- *Niecała 1/3 bezrobotnych zadeklarowała, że pracowała za granicą. Spośród pracujących za granicą jako kraj emigracji zarobkowej najczęściej wskazywane były Niemcy, Stany Zjednoczone, Francja, Włochy i Czechosłowacja. Doświadczenie w pracy za granicą łączyło się z pracą w charakterze budowlańca, pracownika fizycznego oraz opieką.*
- *Ponad połowa badanych posiada dodatkowe kwalifikacje, które zostały zdobyte poza szkołą. Wśród nich najbardziej popularne są: prawo jazdy, specjalistyczne uprawnienia (kursy naprawy i obsługi maszyn, budowlane, spawacza, palacza CO, czeladnika, energetyczne, informatyczne oraz pedagogiczne), kurs BHP oraz dodatkowe kursy w swoim zawodzie, obsługa komputera oraz dobra znajomość języka obcego.*
- *Dodatkowe doświadczenie, które jest nieudokumentowane posiada ponad 1/4 badanych. Spośród tej grupy osób najczęściej jest to doświadczenie w pracach budowlanych, księgowości/pracy biurowej, pracach domowych/opiece, elektryce/elektronice, rękodziele, językach obcych, spawaniu, rolnictwie, obsłudze maszyn, pracy w kuchni oraz mechanice.*

Postawy bezrobotnych wobec rynku pracy

Sposoby poszukiwania pracy przez respondentów

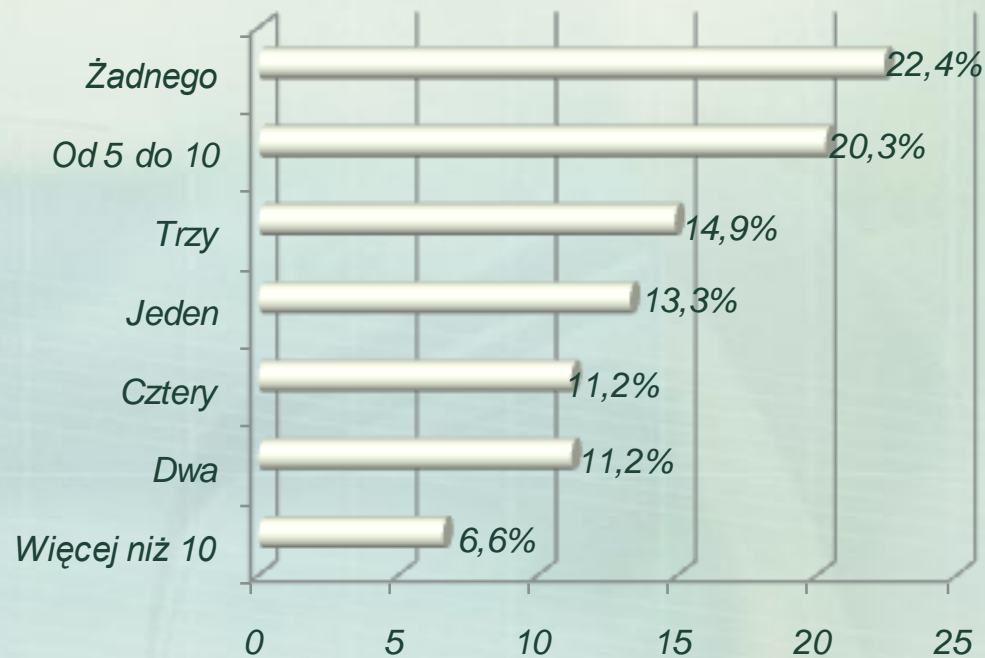

Postawy bezrobotnych wobec rynku pracy

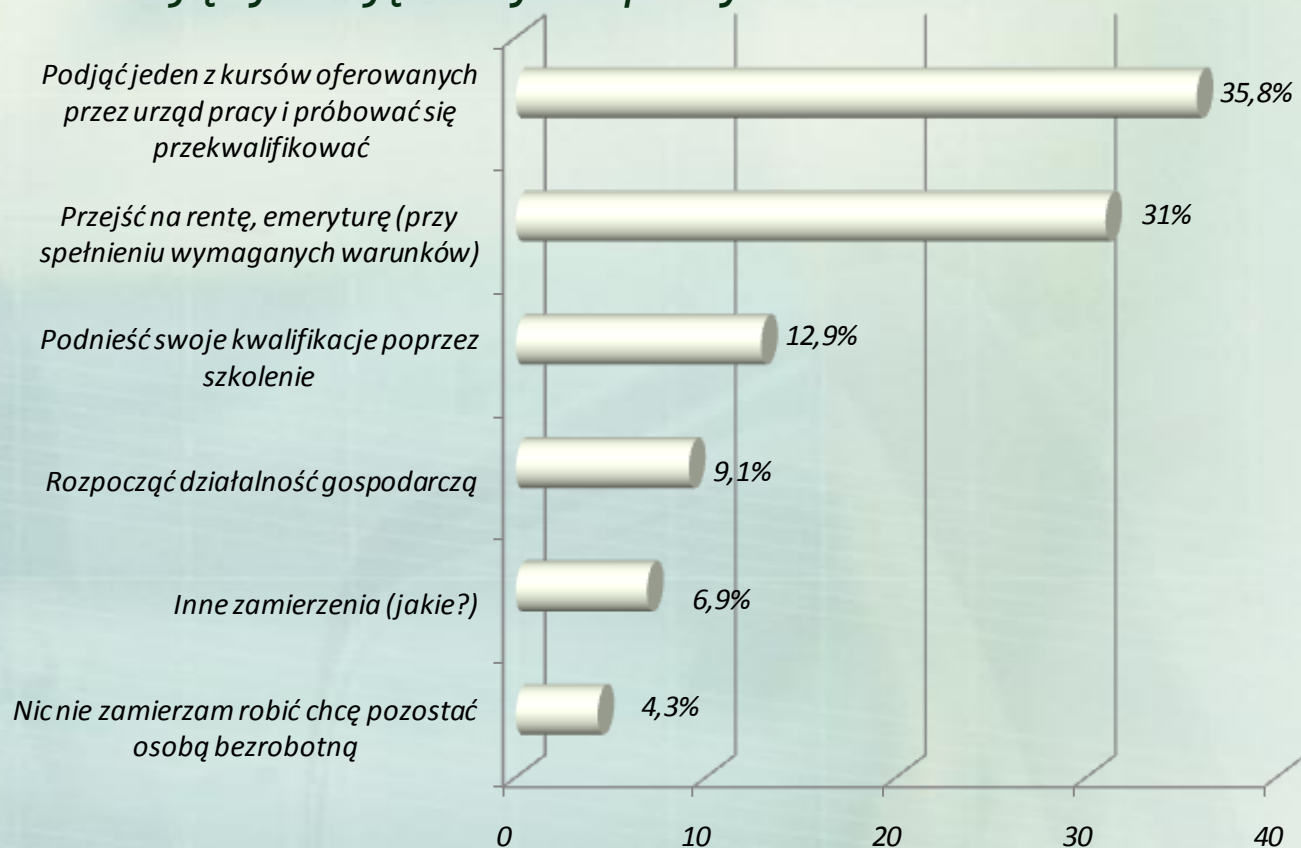
Ile zakładów pracy odwiedził(a) Pan(i) w poszukiwaniu pracy w okresie od rejestracji w PUP do chwili obecnej?

Zamierzenia bezrobotnych w zakresie zmiany swojej pozycji na rynku pracy

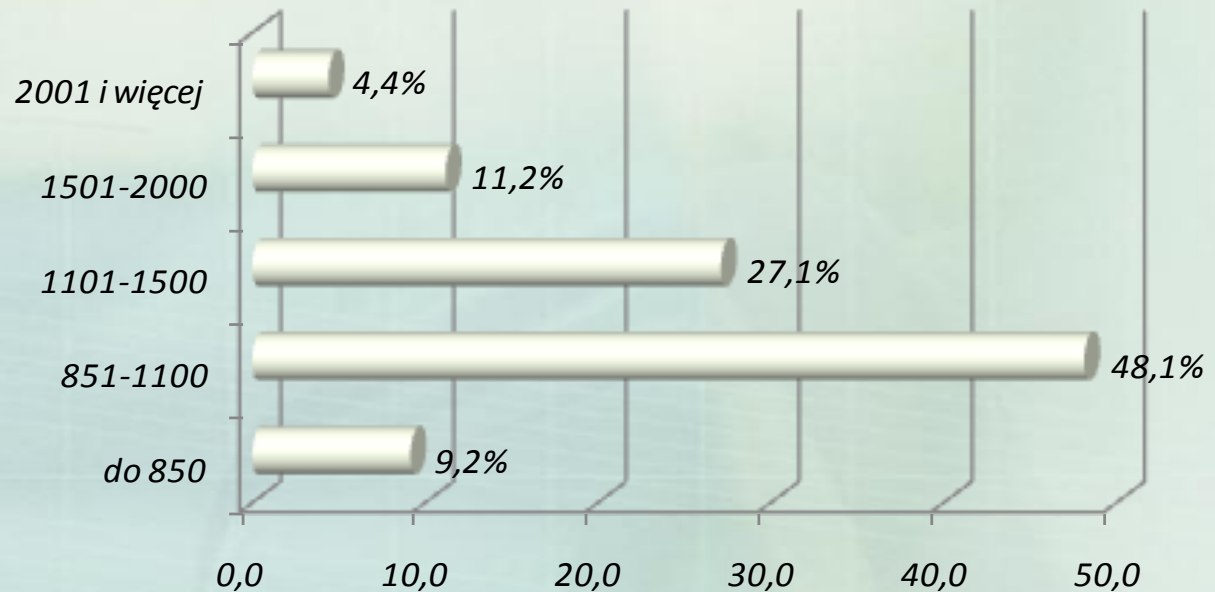
Jakie działania zamierza Pan(i) podjąć aby zmienić swoją sytuację na rynku pracy?

Aspiracje zawodowo-finansowe bezrobotnych

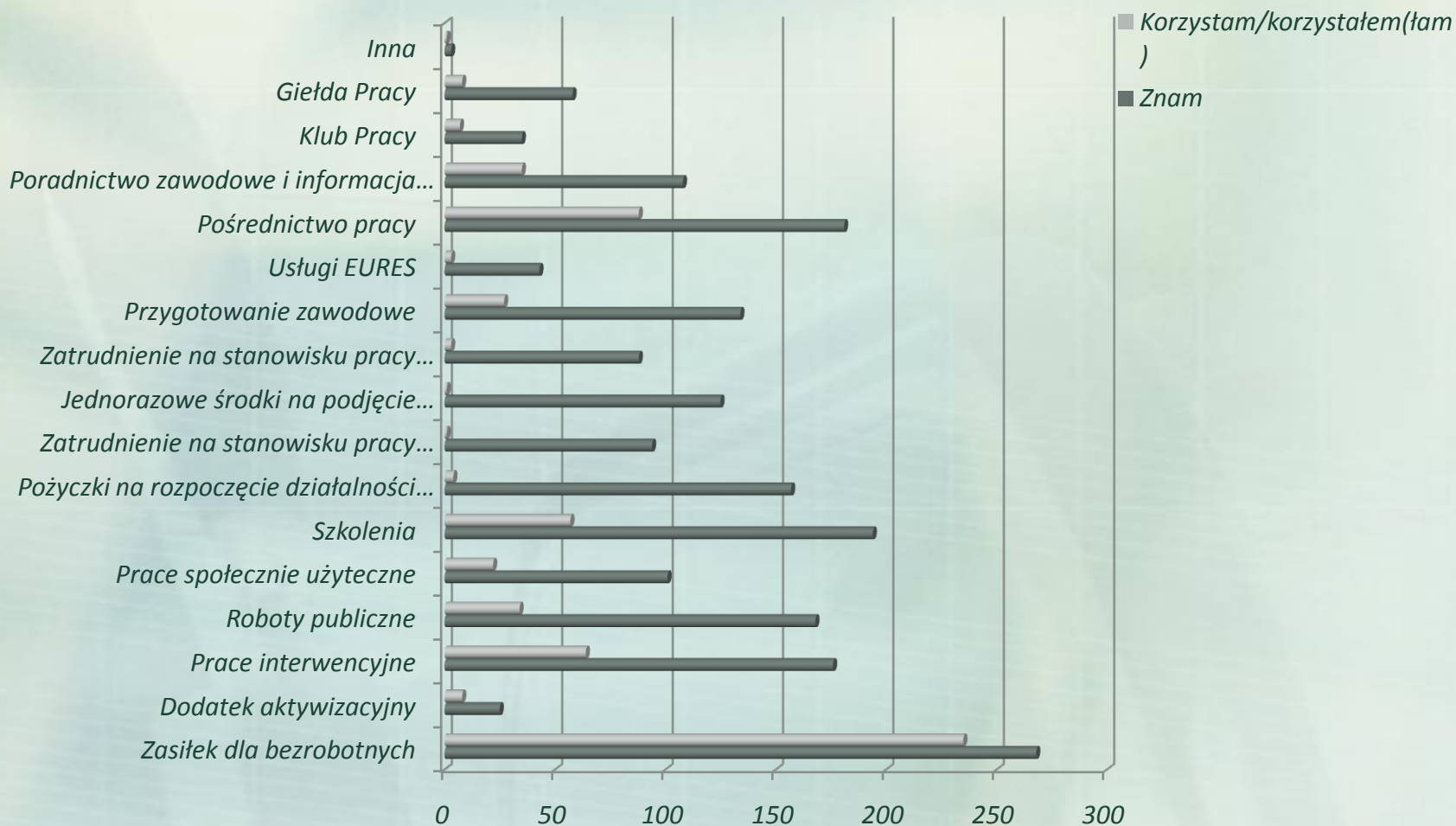
Za jaką kwotą wynagrodzenia netto
podjąłby/podjęłaby Pan(i) zatrudnienie?

Wiedza bezrobotnych na temat form pomocy oferowanych przez PUP

Proszę wskazać, które z form pomocy urzędu pracy Pan(i) zna i z których Pan(i) korzystał(a).

Ocena usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku

Ankietowani pozytywnie wypowiedali się o:

- *pożyczkach na rozpoczęcie działalności gospodarczej (20,7%),*
- *pracach społecznie użytecznych (18%),*
- *zatrudnieniu na stanowisku pracy powstałym w wyniku otrzymania przez pracodawcę pożyczki z Urzędu Pracy (wyposażenie/doposażenie miejsca pracy) (17,7%),*
- *jednorazowych środkach na podjęcie działalności gospodarczej (16,4%).*

Za nieskuteczne badani uznali:

- *szkolenia (70,3%),*
- *zasiłek dla bezrobotnych (69,3%),*
- *oraz przygotowanie zawodowe (65,2%).*

*Osoby bezrobotne
powyżej pięćdziesiątego
roku życia
w powiecie leżajskim
z perspektywy
przedsiębiorców*

Badanie przedsiębiorców powiatu leżajskiego

Ocena lokalnego rynku pracy

1. Uwarunkowania rynku pracy powiatu leżajskiego:

- *liczba firm funkcjonujących w regionie oraz ich kondycja ekonomiczna*
- *sytuacja gospodarcza kraju*
- *specyfika terenu oraz położenia geograficznego*
- *fundusze będące w dyspozycji samorządów*
- *inwestycje w regionie*

Ocena lokalnego rynku pracy

2. Szanse i zagrożenia lokalnego rynku pracy

a) Szanse

- *pozyskiwanie nowych funduszy unijnych*
- *tworzenie i rozwijanie infrastruktury w związku z organizacją Euro 2012*
- *wprowadzenie euro*
- *stworzenie specyficznej strefy ekonomicznej*

b) Zagrożenia:

- *światowy kryzys ekonomiczny*
- *niska konkurencyjność*
- *brak porozumienia wśród władz lokalnych w zakresie zasad funkcjonowania strefy ekonomicznej*
- *niedobór wykwalifikowanej kadry*
- *społeczne koszty prywatyzacji*

Główne przyczyny bezrobocia wśród osób po 50-tym roku życia w opinii pracodawców

- *likwidacja zakładów pracy, w których osoby te były zatrudnione*
- *brak znajomości nowych technologii*
- *brak umiejętności obsługi komputera*
- *wysokie koszty szkolenia takich pracowników*
- *wiek*
- *możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę*

Kapitał jakim dysponują osoby po 50-tym roku życia

1. Zalety:

- *duże doświadczenie zawodowe i życiowe*
- *umiejętność pracy w zespole, dokładność, rozsądek, powaga*
- *większe zdyscyplinowanie oraz chęci do pracy*
- *punktualność, odpowiedzialność, rzetelność i sumienność*
- *wysoka motywacja do pracy*
- *kompetencje pracowników po 50-tym roku życia*
- *zaangażowanie w pracę oraz dyspozycyjność*

2. Słabe strony:

Cechą występującą najrzadziej u osób po pięćdziesiątym roku życia jest gotowość do podnoszenia kwalifikacji.

Badanie przedsiębiorców powiatu leżajskiego

Sposoby pomocy w powrocie na rynek pracy osobom po 50-tym roku życia przez lokalnych pracodawców

- *stworzenie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie zatrudnienia*
- *podnoszenie kwalifikacji starszych osób*
- *zatrudnianie ich w niepełnym wymiarze czasu pracy, na staż, czy umowę zlecenie*
- *zmiana nastawienia pracodawców wobec starszych osób*

Plany rozwoju firm a zakładane zatrudnienie osób po 50-tym roku życia

Większość pracodawców zakłada możliwość zatrudnienia osób po 50-tym roku życia.

Kilku przedsiębiorców zatrudniło ostatnio osoby z tej kategorii wiekowej, podkreślając zwłaszcza kwalifikacje tych osób, a nie ich wiek.

1. Wśród stanowisk, na które najczęściej wyrażano chęć zatrudnienia pracowników wymienić należy:

- *stanowiska fizyczne (kierowca, ślusarz, spawacz, monter, dozorca, pracownik budowlany, majster robót, mechanik obróbki skrawania, inżynier, magazynier, stolarz, kucharz)*
- *prace biurowe*
- *stanowiska kierownicze i wysoko wykwalifikowane.*

2. Bariery w zatrudnianiu osób po pięćdziesiątym roku życia:

- *dotychczas była to możliwość przechodzenia na wcześniejsze emerytury*
- *pracodawcy często deklarują, że przy zatrudnianiu nie kierują się wiekiem, a wyłącznie kwalifikacjami*

Przeszkody w zatrudnieniu bezrobotnych po 50-tym roku życia w opinii pracodawców

- *Mniejsza zaradność.*
- *Słaba znajomość języków obcych.*
- *Badania nie potwierdziły powszechnego przekonania, że problemy zdrowotne są cechą charakterystyczną osób po 50-tym roku życia.*
- *Wykazano dużą elastyczność pracodawców przy rozwiązywaniu problemów związanych z przyjęciem do pracy osób po 50-tym roku życia. Przedsiębiorcy podkreślają, iż ważne jest indywidualne podejście do sytuacji każdego pracownika.*

Stereotypy dotyczące pracowników po 50- tym roku życia, funkcjonujące w świadomości pracodawców

1. Stereotypy pozytywne:

- *osoby po 50-tce są bardziej doświadczone*
- *posiadają większy staż*

2. Stereotypy negatywne:

- *słabe zdolności uczenia się*
- *nieznajomość nowych technologii*
- *zbyt zaawansowany wiek*
- *zła sytuacja zdrowotna*
- *mniejsza wydolność organizmu*

Współpraca z Urzędem Pracy

Instrumenty i usługi oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy znane pracodawcom:

- *Stáže oraz przygotowanie zawodowe*
- *Szkolenia*
- *Prace interwencyjne*
- *Dotacje na dofinansowanie nowego stanowiska pracy*
- *Przyznanie środków z funduszu pracy na podjęcie działalności gospodarczej*
- *Programy dla osób po 50-tym roku życia*
- *Roboty publiczne*

Współpraca z Urzędem Pracy

1. Dotychczasowa współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie wsparcia zatrudniania osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia

Połowa respondentów nie korzystała z oferty Powiatowego Urzędu Pracy dotyczącej aktywizacji zawodowej osób po 50-tym roku życia.

Mniejsza grupa pracodawców uzyskała jednak pomoc w ramach aktywizacji zawodowej prowadzonej przez Urząd Pracy w powiecie leżajskim.

2. Deklaracje pracodawców dotyczące chęci skorzystania z oferowanej przez PUP pomocy wspierającej zatrudnienie osób bezrobotnych powyżej 50-tego roku życia

Zdecydowana większość pracodawców deklaruje chęć skorzystania z takich usług.

Nieliczni przedsiębiorcy widzieli możliwość ewentualnej współpracy z PUP, ale w dalszej perspektywie czasowej.

Zdarzało się, że pracodawcy nie deklarowali chęci bliższej współpracy z urzędem pracy.

Współpraca z Urzędem Pracy

3. Oczekiwania przedsiębiorców w zakresie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy

- *Refundacja kosztów zatrudnienia pracowników*
- *Dofinansowania na zorganizowanie nowych stanowisk pracy*
- *Stáže*
- *Większa elastyczność w zakresie podejmowanej współpracy, organizacji szkoleń oraz kursów*
- *Pośrednictwo przy rekrutacji bezrobotnych o określonych kwalifikacjach zawodowych, na konkretne stanowiska*
- *Organizacja giełd i targów pracy*
- *Prowadzenie analiz rynku pracy w kierunku rozpoznawania potrzeb pracodawców*
- *Pełna informacja o dostępnych instrumentach i usługach oferowanych przez urzędy pracy*
- *Dokładna weryfikacja statusu bezrobotnego,*
- *Większa aktywizacja bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP*
- *Mobilizacja bezrobotnych do większego zaangażowania w poszukiwanie pracy*